

SAMPLE CONTENT

Academicace

SSC 11 Activity Sheets

With Solutions

BASED ON THE LATEST BOARD PAPER PATTERN

आमोदः (सम्पूर्ण-संस्कृतम्)

Features

- Get the real exam experience with Model Papers designed to match the official SSC exam paper
- Detailed Analysis of the Activity Sheet
- Mark Booster features like 'Note'
- Previous years' Board Activity Sheets with solutions via QR code

INCLUDES
MARCH 2024
BOARD ACTIVITY
SHEET

Std. X
ENG., MAR. &
SEMI ENG. MEDIUM

Target Publications® Pvt. Ltd.

Academic 2024

SSC

11 Activity Sheets With Solutions

आमोदः (सम्पूर्ण-संस्कृतम्)

English, Marathi & Semi English Medium

Salient Features

- Replicates the format of Board Activity Sheet
- Includes 11 Activity Sheets with solutions (10 Model Activity Sheets and 1 Board Activity Sheet)
- Contains a Detailed Analysis of the Activity Sheet for better understanding of the evaluation format
- Question-wise break-up of marks incorporated in the Model Activity Sheet
- Includes Board Activity Sheet of March 2024 (Solution through QR Code)

Scan the adjacent QR code to watch the video of Moderator's Tips for Board Examination

Scan the adjacent QR Code to access previous years' Board Activity Sheets with solutions.

Scan the adjacent QR code to explore our 'SSC Board Solved Papers' book for Std. X. Students get all the past years' papers handy in the book.

Printed at: **India Printing Works**, Mumbai

© Target Publications Pvt. Ltd.

No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, C.D. ROM/Audio Video Cassettes or electronic, mechanical including photocopying; recording or by any information storage and retrieval system without permission in writing from the Publisher.

PREFACE

Target's SSC 11 Activity Sheets with Solutions is the final step designed to facilitate thorough preparation for the students appearing for the SSC Board Examination.

The book includes **11 Activity Sheets with their Solutions**. These Activity Sheets have been prepared as per the Latest Board Paper Pattern. The Model **Answer Papers** offer a comprehensive solution for every question and ensure that the students don't encounter any problem while solving the paper.

The book also contains a **Detailed Analysis** of the कृतिपत्रिका so as to make it easy for the students to understand the latest evaluation format. '**Notes**' are provided at relevant touch points in the Model Answer paper to aid students in recognising and understanding the nature of this Examination.

Board Activity Sheet of March 2024 (Solution through QR Code) has been provided at the end of the book. Previous years' Board Activity Sheets with solutions are provided through QR Code to offer students a glimpse of the types of questions asked in Board examination.

As the old adage goes, 'Practice makes a man perfect', students will find ample कृतिपत्रिकाs here, to ensure complete preparation for the final examination. We believe this book will prove to be instrumental in achieving success at the Board Examination.

The journey to create a complete book is strewn with triumphs, failures and near misses. If you think we've nearly missed something or want to applaud us for our triumphs, we'd love to hear from you.

Please write to us at: mail@targetpublications.org

We wish the students all the best for their examinations.

Publisher

Edition: Fourth

Disclaimer

This reference book is transformative work based on textual contents published by Maharashtra State Bureau of Textbook Production and Curriculum Research, Pune. We, the publishers, are making this reference book which constitutes as fair use of textual contents which are transformed by adding and elaborating, with a view to simplify the same to enable the students to understand, memorize and reproduce the same in examinations.

This work is purely inspired upon the course work as prescribed by the Maharashtra State Bureau of Textbook Production and Curriculum Research, Pune. Every care has been taken in the publication of this reference book by the Authors while creating the contents. The Authors and the Publishers shall not be responsible for any loss or damages caused to any person on account of errors or omissions which might have crept in or disagreement of any third party on the point of view expressed in the reference book.

© reserved with the Publisher for all the contents created by our Authors.

No copyright is claimed in the textual contents which are presented as part of fair dealing with a view to provide best supplementary study material for the benefit of students.

INDEX

	Page No.	
कृतिपत्रिकाया: प्रारूपम्	1	
Detailed Analysis of Activity Sheet	4	
Test	Page No.	
	आदर्श कृतिपत्रिका	आदर्श उत्तरपत्रिका
1	13	94
2	21	107
3	29	116
4	37	125
5	45	135
6	53	144
7	61	153
8	69	162
9	77	171
10	85	180
Board Activity Sheet – March 2024	190	<i>Scan the adjacent QR code to view the solutions of Board Activity Sheet of March 2024.</i>

Note: For गद्य and पद्य विभाग कृतिs for माध्यमभाषया उत्तरत, सरलार्थ-लेखनम् and षष्ठः विभागः - अनुवादकौशलम् questions in अपठितम्, we have provided the model answers in English as well as in Marathi language.

Score Card / Performance Tracker

Dear Aspirants,

Consistent practice with Target Publications model papers will significantly boost your preparation. Track your progress with the scorecard provided below.

Wishing you all the best!

संस्कृत - आमोदः			
	Start Time	End Time	Marks obtained out of 40
Model Activity Sheet 1			
Model Activity Sheet 2			
Model Activity Sheet 3			
Model Activity Sheet 4			
Model Activity Sheet 5			
Model Activity Sheet 6			
Model Activity Sheet 7			
Model Activity Sheet 8			
Model Activity Sheet 9			
Model Activity Sheet 10			

संस्कृत - आमोदः

सूचनाः

- सूचनानुसारम् आकृतयः आरेखितव्याः।
- सर्वासु कृतिषु वाक्यानां पुनर्लेखनम् आवश्यकम्।
- यथासूचनम् आकलनकृतयः व्याकरणकृतयः आरेखितव्याः।
- आकृतीनाम् आलेखनं मसीलेखन्या कर्तव्यम्।

कृतिपत्रिकायाः प्रारूपम्

समयः होरात्रयम्

गुणाङ्काः- 80

प्रथमः विभागः- सुगमसंस्कृतम्। (8)

1. अ. चित्रं दृष्ट्वा नामानि लिखत। (5 तः 4) (केवलं दशमीकक्षा – चित्रपदकोषतः।) 1 × 4 = 4
- 1) 2) 3) 4) 5)
- आ. सङ्ख्याः अक्षरैः / अङ्कैः लिखत। (3 तः 2) (पृ. क्र. 7 आधारेण) 1 × 2 = 2
- इ. समय-स्तम्भमेलनं कुरुत। (पृ. क्र. 4, 5 आधारेण) $\frac{1}{2} \times 4 = 2$

द्वितीयः विभागः- गद्यम्। (20)

2. अ. गद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टाः कृतीः कुरुत। (80-100 शब्दयुक्तः गद्यांशः दातव्यः) 7
- आ. गद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टाः कृतीः कुरुत। 7
- कृतयः –
1. अवबोधनम्। (4 तः 3) 1 × 3 = 3
- क) उचितं कारणं चित्वा वाक्यं पुनर्लिखत।/
उचितं पर्यायं चित्वा वाक्यं पुनर्लिखत। (रिक्तस्थानद्वयं प्रष्टव्यम्) $\frac{1}{2} \times 2$
- ख) कः कं वदति?
- ग) पूर्णवाक्येन उत्तरं लिखत।
- घ) वाक्यं पुनर्लिखित्वा सत्यम्/असत्यम् इति लिखत।
- च) एषः गद्यांशः कस्मात् पाठात् उद्धृतः?
- छ) अमरकोषात् शब्दं योजयित्वा वाक्यं पुनर्लिखत।
2. शब्दज्ञानम्। (3 तः 2) 2
- क) 2 धातुसाधित-अव्यये/विभक्त्यन्तपदे चित्वा लिखत। $\frac{1}{2} \times 2$
- ख) प्रश्ननिर्माणं कुरुत। (अधोरेखनम् आवश्यकम्) 1×1
- ग) विशेषण-विशेष्यम्। (कृतयः - मेलनं कुरुत/चयनं कुरुत/चतुर्थपदं लिखत।) $\frac{1}{2} \times 2$
- घ) सन्धिः।
(पूर्वपदं लिखत = $\frac{1}{2} \times 2$, उत्तरपदं लिखत $\frac{1}{2} \times 2$, विग्रहं लिखत 1×1 , चतुर्थपदं लिखत 1×1)
- च) लकारं लिखत। (अधोरेखनम् आवश्यकम्) 1×1
3. पृथक्करणम्। $\frac{1}{2} \times 4 = 2$
- क) क्रमेण योजयत। (गद्यांशः अ)
अथवा
- ख) रेखाचित्रं पूरयत। (जालरेखा/वृक्षरेखा/प्रवाहि-जालम्/स्तम्भपूरणम्/शब्दपेटिका) (गद्यांशः आ)
- इ. माध्यमभाषया सरलार्थं लिखत। (2 तः 1) 1 × 4 = 4
(नाट्यस्तबकः, नदीसूक्तम्।)
- ई. माध्यमभाषया उत्तरं लिखत। (2 तः 1) (केवलं स्वाध्यायाधारितम्।) 2 × 1 = 2

तृतीयः विभागः- पद्यम्। (18)

3. अ. पद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टाः कृतीः कुरुत। (8-12 पङ्क्तयः प्रष्टव्याः।) 4
1. पद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टे कृती कुरुत। (3 तः 2) 2
- क. पूर्णवाक्येन उत्तरं लिखत।
- ख. पद्यांशतः विशेषणं चिनुत। (कृतयः- मेलनं कुरुत/चयनं कुरुत/चतुर्थपदं लिखत।) $\frac{1}{2} \times 2 = 1$
- ग. सन्धिः। (पूर्वपदं लिखत $\frac{1}{2} \times 2$, उत्तरपदं लिखत $\frac{1}{2} \times 2$, विग्रहं लिखत 1×1 , चतुर्थपदं लिखत 1×1) 1
2. अ. रेखाचित्रं पूरयत। (जालरेखा/वृक्षरेखा/प्रवाहि जालम्/स्तम्भपूरणम्/शब्दपेटिका) 2
- आ. माध्यमभाषया उत्तरं लिखत। (2 तः 1) (केवलं स्वाध्यायाधारितम्।) $2 \times 1 = 2$
- इ. पद्ये शुद्धे पूर्णे च लिखत। (क, ख तः 1, ग, घ तः 1) 6
1. क) 4 पङ्क्तियुतं पद्यम् अथवा ख) 4 पङ्क्तियुतं पद्यम् 4
2. ग) 2 पङ्क्तियुतं पद्यम् अथवा घ) 2 पङ्क्तियुतं पद्यम् 2
- ई. अन्वयं पूरयत। (सूक्तिसुधातः तथा युग्ममालातः एव अन्वयः प्रष्टव्यः किन्तु श्लोकः न दातव्यः।) 4
- (4 रिक्तस्थानानि भवेयुः।) $\frac{1}{2} \times 4 = 2$
- उ. माध्यमभाषया सरलार्थं लिखत। (3 तः 2) (वाचनप्रशंसा/मानवताधर्मः।) $2 \times 2 = 4$

चतुर्थः विभागः- लेखनकौशलम्। (9)

4. अ. धातूनाम् अव्ययानां च उपयोगं कृत्वा वाक्यनिर्माणं कुरुत। (6 तः 4) 4
- (3 धातवः, 3 अव्ययानि दातव्यानि।) (विशिष्टविभक्तेः उपयोगः आवश्यकः।)
- अथवा
- संस्कृतानुवादं कुरुत। (6 तः 4)
- (पूर्वपरिचित-चित्रपदकोषस्य शब्द-धातुसङ्ग्रहस्य च आधारेण 4-6 शब्दात्मकानि वाक्यानि प्रष्टव्यानि।)
- आ. 5/7 वाक्यात्मकं निबन्धं लिखत। (3 तः 1) 5
- निबन्धः- मम प्रियः उत्सवः/खगः/कविः/नेता/पुस्तकम्/प्रिया भाषा/भारतीयं प्रसिद्धं स्थलम्।
- अथवा

साहाय्यक-शब्दानाम् आधारेण 5-7 वाक्यात्मकं चित्रवर्णनं कुरुत।

पञ्चमः विभागः- भाषाभ्यासः। (17)

5. अ. तालिकापूर्तिं कुरुत। 8
1. नामतालिका। (6 तः 4) $\frac{1}{2} \times 4 = 2$
2. सर्वनामतालिका। (6 तः 4) $\frac{1}{2} \times 4 = 2$
3. क्रियापदतालिका। (6 तः 4) (1, 4, 6, 10 गणतः, तथा अस्, कृ) $\frac{1}{2} \times 4 = 2$
2. (लट्/लङ्/लोट्/विधिलिङ्/लृट् इति लकारतः केऽपि 3 प्रष्टव्याः।)

2

4. धातुसाधित-विशेषण-तालिका। (6 तः 4) (पृ. क्र. 78) $\frac{1}{2} \times 4 =$

आ. निर्दिष्टाः कृतीः कुरुत। (4 तः 3) 9

1. योग्यं रूपं लिखित्वा रिक्तस्थानपूर्तिं कुरुत। (5 तः 3) $1 \times 3 = 3$
(सङ्ख्यावाचक-क्रमवाचक-आवृत्तिवाचकानाम् आधारेण 5 वाक्यानि।)
2. समासानां तालिकापूर्तिं कुरुत। (5 तः 3) $1 \times 3 = 3$
3. समानार्थकशब्दान्/विरुद्धार्थकशब्दान् लिखत। (5 तः 3) $1 \times 3 = 3$
4. सूचनानुसारं कृतीः कुरुत। (5 तः 3) $1 \times 3 = 3$
 - क) वाच्यपरिवर्तनम्। (केवलं लटलकारः तथा क्त/क्तवतु - प्रत्ययाधारितम्।)
 - ख) त्वान्त/ल्यबन्त-अव्ययं निष्कासयत।
 - ग) स्म निष्कासयत।
 - घ) 'त्वं' स्थाने 'भवान्/भवती' अथवा 'भवान्/भवती' स्थाने 'त्वं' योजयत।
 - च) वचनं/लकारं परिवर्तयत।
 - छ) णिजन्तं कुरुत/ निष्कासयत।

षष्ठः विभागः- अपठितम्। (8)

6. अ. गद्यांशं पठित्वा कृतीः कुरुत। (6 तः 4) 4

- (60-80 शब्दयुतः सरलः गद्यांशः दातव्यः) 1×4
1. पूर्णवाक्येन उत्तरत।
 2. प्रातिपदिकं लिखत। (शब्दद्वयम् आवश्यकम्) $\frac{1}{2} \times 2$
 3. वाक्यं पुनर्लिखित्वा सत्यम्/असत्यम् इति लिखत।
 4. माध्यमभाषया सरलार्थं लिखत। (गद्यांशतः 1 वाक्यं दातव्यम्।)
 5. विभक्त्यन्तपदम्/अव्ययम्/क्रियापदं चिनुत लिखत च।
 6. कारकपरिचयं कुरुत। (अधोरेखनम् आवश्यकम्।)

आ. 1. पद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टे कृती कुरुत। (अवबोधनाय 1 अथवा 2 पद्यांशे दातव्ये।) 4

1. पूर्णवाक्येन उत्तरं लिखत। (2 तः 1) 1
2. विशेषण-विशेष्य-सम्बन्धः/समानार्थकं शब्दं/विरुद्धार्थकं शब्दं लिखत। (केवलं 1) 1

आ. 2. पद्यांशं पठित्वा जालरेखाचित्रं पूरयत। (सन्धिविग्रहं कृत्वा पद्यांशः दातव्यः।)(4 रिक्तस्थानानि) 2

Detailed Analysis of Activity Sheet

अवधि: होरात्रयम्

संस्कृत - आमोदः ।

गुणाङ्काः - 80

प्रथमः विभागः- सुगमसंस्कृतम्। (8)

प्रथमः विभागः – In this section, students' Sanskrit vocabulary is tested.

प्रथम विभाग – ह्या विभागात विद्यार्थ्यांच्या संस्कृत शब्दसंपदेचे ज्ञान तपासले जाते.

प्र.1. अ. चित्रं दृष्ट्वा नामानि लिखत। (5 तः 4)

(4)

In this question, any five pictures from pg. no. 1-3 of the Std. 10th textbook will be asked. Students are expected to understand, memorise and practise identifying these pictures along with their Sanskrit names. This question will be asked with an option to solve 4 pictures out of 5.

या प्रश्नामध्ये इयत्ता 10 वी च्या पाठ्यपुस्तक पृष्ठ क्र. 1-3 वरील कोणतीही पाच चित्रे विचारली जातील. याकरता, सर्व चित्रांचे संस्कृत नावासहित आकलन करावे व उत्तम सराव करावा. या प्रश्नामध्ये 5 चित्रांपैकी 4 चित्रांची अचूक उत्तरे लिहावीत.

आ. सङ्ख्याः अक्षरैः / अङ्कैः लिखत। (3 तः 2)

(2)

In this question, students are expected to write any 2 numbers out of 3 correctly in Sanskrit as letters or numbers. Refer to the सङ्ख्या topic from सुगमसंस्कृतम् of Std. 9th. Memorise it well by using Sanskrit सङ्ख्या in daily speech and undertake writing practice to secure these easy marks.

या प्रश्नामध्ये विद्यार्थ्यांनी तीनपैकी कोणत्याही दोन संख्या अक्षरात वा अंकात संस्कृतमध्ये अचूकपणे लिहिणे अपेक्षित आहे. यासाठी, इयत्ता 9 वी च्या सुगमसंस्कृतमच्या प्रारंभी असलेल्या संख्या या घटकाचा अभ्यास करावा. दैनंदिन बोलण्यात या संस्कृत संख्यांचा वापर केल्यास, तसेच लेखनाचाही सराव केल्यास हे गुण सहज मिळतील.

इ. समय-स्तम्भमेलनं कुरुत।

(2)

Here, match the timings in numbers to their word forms. Study pg. no. 4 and 5 of Std. 10th textbook. Memorise and tell time in spoken Sanskrit in daily verbal usage.

या प्रश्नामध्ये अक्षरात दिलेल्या वेळेची अंकात दिलेल्या वेळेबरोबर अचूक जोडी जुळवायची आहे. इयत्ता 10 वी च्या पाठ्यपुस्तकातील पृष्ठ क्र. 4 व 5 चा अभ्यास करा. नेहमीच्या बोलण्यात संस्कृतमध्ये वेळ सांगण्याचा प्रयत्न केल्याने व लेखनाचा सराव केला असता, हे गुण मिळवणे सोपे होईल.

द्वितीयः विभागः- गद्यम्। (20)

प्र.2. अ./आ. गद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टाः कृतीः कुरुत।

(7)/(7)

द्वितीयः विभागः – The second section of prose includes two different passages. Read the following passages carefully and answer the following questions. कृती's of अवबोधनम्, शब्दज्ञानम्, पृथक्करणम् will be asked based on it. This is to check the students' comprehension of that passage as well as their knowledge of grammar.

द्वितीय विभाग – द्वितीय विभागात दोन वेगळे परिच्छेद असतील. यावर आधारित अवबोधनम्, शब्दज्ञानम् व पृथक्करणम् या कृती विचारल्या जातील. याद्वारे विद्यार्थ्यांचे संबंधित गद्याचे आकलन व व्याकरणज्ञान तपासले जाईल.

1. अवबोधनम्। (4 तः 3)

(3)

From the given types of कृति's, any 4 will be asked in the examination. Students must attempt any 3. Each कृति carries 1 mark.

खाली दिलेल्या कृतीपैकी कोणत्याही 4 कृती विचारल्या जातील त्यापैकी कोणत्याही 3 कृती सोडवणे. प्रत्येक कृतीसाठी 1 गुण असेल.

क. उचित कारण/पर्याय चित्वा वाक्य पुनर्लिखत।

Here, students are expected to choose the correct reason or correct alternative related to a sentence and write the sentence again with its answer. Understand all lessons well in advance to solve such कृति's. Make sure to check your answer again after writing it.

याप्रश्नामध्ये विद्यार्थ्यांनी विचारलेल्या वाक्यासंबंधी योग्य कारण वा पर्याय निवडणे अपेक्षित आहे. उत्तरासहित दिलेले वाक्य पुन्हा लिहावे. यासाठी सर्व पाठ अगोदरच काळजीपूर्वक समजून घ्या. उत्तर लिहिताना पुन्हा खात्री करा.

ख. कः कं वदति?

Write the correct answer by stating who said the given sentence to whom. While answering, use प्रथमा for the answer of who said and use द्वितीया for answer of whom it has been said to.

दिलेले वाक्य कोणी कोणाला उद्देशून म्हटले आहे याचे अचूक उत्तर लिहावे. उत्तर लिहिताना बोलणारा प्रथमेत व ज्याला बोलतो तो शब्द द्वितीयेत लिहावा.

ग. पूर्णवाक्येन उत्तर लिखत।

Answer the given question in a complete sentence.

विद्यार्थ्यांनी परिच्छेदातूनच योग्य उत्तर शोधावे. उत्तर लिहिताना, प्रश्नार्थी शब्दाऐवजी मूळ उत्तर लिहून वाक्य पुन्हा लिहावे.

घ. वाक्य पुनर्लिखित्वा सत्यम्/असत्यम् इति लिखत।

Rewrite the sentence mentioning whether it is true or false. Be careful while answering true or false. Write half 'म्' at the end of सत्यम् and असत्यम्.

दिलेले वाक्य पुन्हा लिहून त्यापुढे सत्य किंवा असत्य लिहावे. सत्य किंवा असत्य लिहिताना काळजी घ्या. सत्यम् व असत्यम् या शब्दांच्या शेवटी येणारा 'म्' हलंत लिहा.

च. एषः गद्यांशः कस्मात् पाठात् उद्धृतः?

Read the given passage carefully and write the name of the lesson, from which the passage is taken. While writing the name of the lesson, avoid any spelling mistake.

दिलेला परिच्छेद काळजीपूर्वक वाचा व ज्या पाठातून दिलेला परिच्छेद घेण्यात आला आहे, त्या पाठाचे नाव लिहा. पाठाचे नाव लिहिताना लेखनचुका टाळाव्यात.

छ. अमरकोषात् शब्दं योजयित्वा वाक्य पुनर्लिखत।

Write the synonym in place of the underlined word and rewrite the sentence. Students can easily get this synonym after memorising अमरकोष, given on pg. no. 117 of the textbook. Students can practise this type of question by referring to the exercises given below the lessons.

Page no. **6** to **12** are purposely left blank.

To see complete chapter buy **Target Notes**

N 000

Seat No.

2025 III 00 1100 – N 000 – SANSKRIT (27) (SECOND OR THIRD LANGUAGE) (SK)

आदर्श कृतिपत्रिका - 1

वेळ: 3 तास

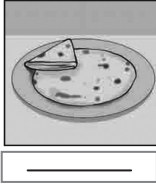
(Pages 8)

एकूण गुण: 80

प्रथमः विभागः- सुगमसंस्कृतम्। (8)

प्र. 1. अ. चित्रं दृष्ट्वा नामानि लिखत। (5 तः 4)

1.

2.

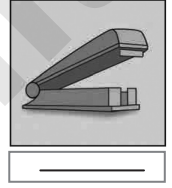
3.

4.

5.

4

आ. सङ्ख्याः अक्षरैः / अङ्कैः लिखत। (3 तः 2)

2

1. १५ 2. सप्तनवतिः 3. ४१

इ. समय-स्तम्भमेलनं कुरुत।

2

क्र.	अ	आ
1.	दशाधिक-अष्टवादनम्	३.५५
2.	पञ्चोन-चतुर्वादनम्	१.२५
3.	चत्वारिंशदधिक-दशवादनम्	८.१०
4.	पञ्चविंशत्यधिक-एकवादनम्	१०.४०

द्वितीयः विभागः- गद्यम्। (20)

प्र.2. अ. गद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टाः कृतीः कुरुत।

7

एकस्मिन् दिने शङ्करः स्नानार्थं पूर्णानदीं गतः। यदा सः स्नाने मग्नः तदा तत्र एकः नक्रः आगतः। नक्रः झटिति तस्य पादम् अगृह्णात्। तदा शङ्करः उच्चैः आक्रोशत्। “अम्ब! त्रायस्व। नक्रात् त्रायस्व! “आक्रोशं श्रुत्वा नदीतीरं प्राप्ता आर्याम्बा पुत्रं नक्रेण गृहीतमपश्यत्। भयाकुला सा अपि रोदनम् आरभत। शङ्करः मातरम् आर्ततया प्रार्थयत् - “अम्ब, इतः परम् अहं न जीवामि। मरणात् पूर्वं संन्यासी भवितुम् इच्छामि। अधुना वा देहि अनुमतिम्।” चेतसा अनिच्छन्ती अपि विवशा माता अवदत्- “वत्स, यथा तुभ्यं रोचते तथैव भवतु। इदानीमेव संन्यासं स्वीकुरु। मम अनुमतिः अस्ति” इति। तत्क्षणमेव आश्चर्यं घटितम्। दैवशात् शङ्करः नक्राद् मुक्तः। स नदीतीरम् आगत्य मातुः चरणौ प्राणमत्।

1. अवबोधनम्। (4 तः 3)

3

क. उचितं कारणं चित्वा वाक्यं पुनर्लिखत।

शङ्करः उच्चैः आक्रोशत् यतः

1. सः नदीजले अमज्जत्।

2. नक्रः तस्य पादम् अगृह्णात्।

ख. कः कं वदति?

“मम अनुमतिः अस्ति।”

- ग. पूर्णवाक्येन उत्तरं लिखत ।
दैवशात् शङ्करः कस्मात् मुक्तः?
- घ. अमरकोषात् शब्दं योजयित्वा वाक्यं पुनर्लिखत ।
चेतसा अनिच्छन्ती अपि विवशा माता अवदत् ।
2. शब्दज्ञानम् । (3 तः 2) 2
- क. गद्यांशात् 2 पूर्वकालवाचक धातुसाधित अव्यये (1 त्वान्त, 1 ल्यबन्त) चित्वा लिखत ।
- ख. प्रश्ननिर्माणं कुरुत ।
शङ्करः स्नानार्थं पूर्णानदीं गतः ।
- ग. लकारं लिखत ।
इदानीमेव संन्यासं स्वीकुरु ।
3. पृथक्करणम् । 2
- क्रमेण योजयत ।
1. संन्यासार्थं अनुमतियाचना ।
 2. नक्रेण पादग्रहणम् ।
 3. मात्रा अनुमतिप्रदानम् ।
 4. शङ्करस्य आक्रोशः ।
- आ. गद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टाः कृतीः कुरुत । 7
- पिता - अधुना इमं तण्डुलं विभज ।
अर्णवः - तात, कियान् लघुः अस्ति एषः । पश्यतु, एतस्य भागद्वयं यथाकथमपि कृतं मया ।
पिता - इतोऽपि लघुतरः भागः कर्तुं शक्यते वा?
अर्णवः - यदि क्रियते तर्हि चूर्णं भवेत् तस्य ।
पिता - सम्यग् उक्तं त्वया । यत्र एतद् विभाजनं समाप्यते, यस्मात् सूक्ष्मतरः भागः प्राप्तुं न शक्यते सः एव परमः अणुः ।
अर्णवः - द्रव्यस्य अन्तिमः घटकः मूलं तत्त्वं च परमाणुः, सत्यं खलु?
पिता - सत्यम् । अयं खलु कणादमहर्षेः सिद्धान्तः । अपि जानासि? परमाणुः द्रव्यस्य मूलकारणम् इति तेन महर्षिणा प्रतिपादितम् । तदपि प्रायः ख्रिस्तपूर्वं पञ्चमे षष्ठे वा शतके ।
अर्णवः - तात, महर्षिणा कणादेन किं किम् उक्तं परमाणुविषये? वयं तु केवलं तस्य महाभागस्य नामधेयम् एव जानीमः ।
पिता - कणादमुनिना प्रतिपादितम् - परमाणुः अतीन्द्रियः, सूक्ष्मः, निरवयवः, नित्यः, स्वयं व्यावर्तकः च । 'वैशेषिकसूत्राणि' इति स्वग्रन्थे तेन परमाणोः व्याख्या कृता ।
1. अवबोधनम् । (4 तः 3) 3
- क. उचितं पर्यायं चित्वा वाक्यं पुनर्लिखत ।
1. _____ द्रव्यस्य मूलकारणम् । (परमाणुः/ विज्ञानं)
 2. अयं खलु _____ सिद्धान्तः । (कणादमहर्षेः/ व्यासमहर्षेः)
- ख. पूर्णवाक्येन उत्तरं लिखत ।
केन परमाणोः व्याख्या कृता?
- ग. वाक्यं पुनर्लिखित्वा सत्यम् / असत्यम् इति लिखत ।
द्रव्यस्य आदिमः घटकः परमाणुः अस्ति ।
- घ. एषः गद्यांशः कस्मात् पाठात् उद्धृतः?

Page no. **15** to **92** are purposely left blank.

To see complete chapter buy **Target Notes**

आदर्श उत्तरपत्रिका

Sample Content

आदर्श उत्तरपत्रिका - 1

संस्कृत - आमोदः।

प्र.1.
(अ)

प्रथमः विभागः - सुगमसंस्कृतम्।

1. रोटिका। 2. ज्वालयति। 3. शाटिका।
4. तिक्तम्। 5. योजिना।

[4 marks for writing 4 correct answers. 1 mark for each answer.]

[प्रत्येक अचूक उत्तरास 1 गुण. 4 गुणांसाठी 4 अचूक उत्तरे लिहिणे अपेक्षित आहे.]

प्र.1.
(आ)

1. १५ - पञ्चदश। 2. सप्तनवतिः - ९७ 3. ४१ - एकचत्वारिंशत्।

[2 marks for writing 2 correct answers. 1 mark for each answer.]

[प्रत्येक अचूक उत्तरास 1 गुण. 2 गुणांसाठी 2 अचूक उत्तरे लिहिणे अपेक्षित आहे.]

प्र.1.
(इ)

क्र.	अ	आ
1.	दशाधिक-अष्टवादनम्	८.१०
2.	पञ्चोन-चतुर्वादनम्	३.५५
3.	चत्वारिंशदधिक-दशवादनम्	१०.४०
4.	पञ्चविंशत्यधिक-एकवादनम्	१.२५

[1/2 mark for each correct pair, total 2 marks.]

[प्रत्येक अचूक जोडीसाठी 1/2 गुण, एकूण गुण 2.]

प्र.2.
(अ)

द्वितीयः विभागः - गद्यम्।

1. अवबोधनम्।
क. शङ्करः उच्चैः आक्रोशत् यतः नक्रः तस्य पादम् अगृह्णात्।

[1 mark for correct answer. Rewrite the sentence with its answer.

Underline the answer.]

[अचूक उत्तरास 1 गुण. उत्तरासहित वाक्य पुन्हा लिहावे. उत्तरास अधोरेखित करावे.]

- ख. माता शङ्करं वदति।

[1 mark for correct answer.]

[अचूक उत्तरास 1 गुण.]

- ग. दैवशात् शङ्करः नक्रात् मुक्तः।

[1 mark for correct answer.]

[अचूक उत्तरास 1 गुण.]

- घ. चेतसा अनिच्छन्ती अपि विवशा जननी अवदत्।

[1 mark for correct answer. Rewrite the sentence with its answer.]

[अचूक उत्तरास 1 गुण. उत्तरासहित वाक्य पुन्हा लिहावे.]

2.	क.	शब्दज्ञानम्। त्वान्त = श्रुत्वा ल्यबन्त = आगत्य	[1 mark for writing 2 correct examples/forms.] [प्रत्येक अचूक उदाहरण/रूपासाठी 1/2 गुण, एकूण गुण 1.]
	ख.	शङ्करः स्नानार्थं कुत्र गतः ?	[1 mark for 1 correct answers.] [प्रत्येक अचूक उत्तरासाठी 1 गुण, एकूण गुण 1.]
	ग.	स्वीकुरु - लोट्-लकारः।	[1 mark for correct answers.] [प्रत्येक अचूक उत्तरासाठी एकूण गुण 1.]
3.		पृथक्करणम्। क्रमेण योजयत। 1. नक्रेण पादग्रहणम्। 2. शङ्करस्य आक्रोशः। 3. संन्यासार्थम् अनुमतियाचना। 4. मात्रा अनुमतिप्रदानम्।	[2 marks for correctly writing sentences after their proper rearrangement.] [योग्य क्रम लावून अचूक उत्तरे लिहिल्यास 2 गुण.]

प्र.2.
(आ)

1.	क.	अवबोधनम्। 1. परमाणुः द्रव्यस्य मूलकारणम्। 2. अयं खलु कणादमहर्षेः सिद्धान्तः।	[1 mark for answering 2 correct options. Rewrite the sentence with its answer. Underline the answer.] [दोन अचूक पर्याय उत्तरादाखल दिल्यास 1 गुण. पर्यायासहित वाक्य पुन्हा लिहावे. उत्तर अधोरेखित करावे.]
	ख.	कणादमुनिना परमाणोः व्याख्या कृता।	[1 mark for correct answer.] [अचूक उत्तरास 1 गुण.]
	ग.	द्रव्यस्य आदिमः घटकः परमाणुः अस्ति। - असत्यम्।	[1 mark for correct answer.] [अचूक उत्तरास 1 गुण.]
	घ.	एषः गद्यांशः 'स एव परमाणुः।' पाठात् उद्धृतः।	[1 mark for correct answer. Be careful while writing the name of the lesson.] [अचूक उत्तरास 1 गुण. पाठाचे नाव काळजीपूर्वक लिहावे.]

2. शब्दज्ञानम्।
क. तेन, महर्षिणा, कणादेन
[1 mark for correct answer.]
[अचूक उत्तरास 1 गुण.]
- ख. 1. परमः अणुः।
2. मूलम् तत्त्वम्।
[1 mark for 2 correct fill-ups. Underline the fill-ups.]
[प्रत्येक अचूक रिकाम्या जागेसाठी 1/2 गुण. एकूण गुण 1. उत्तरास अधोरेखित करावे.]
- ग. इतोऽपि = इतः + अपि।
[1 mark for 2 correct fill-ups. Underline the fill-ups.]
[प्रत्येक अचूक रिकाम्या जागेसाठी 1/2 गुण. एकूण गुण 1. उत्तरास अधोरेखित करावे.]
- 3.
-
- [2 marks for correctly filling up the web diagram.]
[प्रत्येक अचूक रिकाम्या जागेसाठी 1/2 गुण. एकूण गुण 2.]

प्र.2.
(इ)

1. Dushyant - (Descending) O Charioteer, we should enter the hermitage with a modest attire. So take this.
(Taking on the ornaments and the bow of the charioteer) O Charioteer, do wet the horses' backs till I return after seeing the inmates/ residents of the hermitage.
Charioteer - Alright. (Thus exited.)
दुष्यंत - (उतरून) हे सारथी, खरे म्हणजे तपोवनात साध्या वेशाने प्रवेश केला पाहिजे. हे जरा घे. (असे म्हणून सारथ्याचे अलंकार व धनुष्य देऊन) हे सारथ्या, आश्रमात राहणाऱ्या लोकांना भेटून येईपर्यंत घोड्यांची पाठ ओली कर.
सारथी - ठीक आहे. (जातो.)
2. Vasantsena - O Radanika! Welcome to you. Well, whose son is this? Though his body is unadorned with ornaments, yet this moon-faced one delights my heart.
Radanika - This is the noble Charudatta's son, named Rohasena.
Vasantsena - (Spreading her arms) Come my son! He has taken up his father's looks. Then why is he crying?

Page no. **97** to **189** are purposely left blank.

To see complete chapter buy **Target Notes**

N 586

Seat No.

2024 III 11 1100 – N 586 – SANSKRIT (27) (SECOND OR THIRD LANGUAGE) (SK)

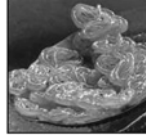

बोर्ड कृतिपत्रिका : मार्च 2024

Time: 3 Hours

(Pages 8)

Max. Marks: 80

प्रथमः विभागः- सुगमसंस्कृतम्। (8)

- प्र. 1. अ. चित्रं दृष्ट्वा नामानि लिखत। (5 तः 4) 4
1. 2. 3. 4. 5.
- आ. सङ्ख्याः अक्षरैः / अङ्कैः लिखत। (3 तः 2) 2
1. १८ 2. एकोनसप्ततिः 3. षट्त्रिंशत्
- इ. समय-स्तम्भमेलनं कुरुत। 2
	'अ'	'आ'
1.	पञ्चोन- षड्वादनम्	१.३५
2.	सपाद-सप्तवादनम्	४.३०
3.	सार्ध-चतुर्वादनम्	५.५५
4.	पञ्चत्रिंशदधिक-एकवादनम्	७.१५

द्वितीयः विभागः- गद्यम्। (20)

- प्र.2. अ. गद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टाः कृतीः कुरुत। 7

किञ्चित्कालानन्तरं शृगालः मृगम् अवदत्, 'वनेऽस्मिन् एकं सस्यपूर्णक्षेत्रमस्ति। दर्शयामि त्वाम्।' तथा कृते मृगः प्रत्यहं तत्र गत्वा सस्यम् अखादत्। तद् दृष्ट्वा एकस्मिन् दिने क्षेत्रपतिना पाशः योजितः। तत्रागतः मृगः पाशैर्बद्धः। सः अचिन्तयत्, "इदानीं मित्राण्येव शरणं मम।" दूरात् तत् पश्यन् जम्बूकः मनसि आनन्दितः। सोऽचिन्तयत्, "फलितः मे मनोरथः। इदानीं प्रभूतं भोजनं प्राप्स्यामि।" मृगस्तं दृष्ट्वा अब्रवीत्, "मित्र, छिन्धि तावन्मम बन्धनम्। त्रायस्व माम्।" जम्बूको दूरादेवावदत्, "मित्र, दूढोऽयं बन्धः। स्नायुनिर्मितान् पाशानेतान् कथं वा व्रतदिवसे स्पृशामि?" इत्युक्त्वा सः समीपमेव वृक्षस्य पृष्ठतः निभृतं स्थितः।

प्रदोषकाले मृगमन्विष्यन् काकस्तत्रोपस्थितः। मृगं तथाविधं दृष्ट्वा स उवाच, "सखे! किमेतत्?" मृगेणोक्तम्, "सुहृद्वाक्यस्य अनादरात् बद्धोऽहम्। उक्तं च-

सुहृदां हितकामानां यः शृणोति न भाषितम्।

विपत् सन्निहिता तस्य सः नरः शत्रुनन्दनः॥"

काकः अब्रूत्, "स वञ्चकः क्वास्ते?" मृगेणोक्तम्, "मन्मांसार्थी तिष्ठत्यत्रैव।" काकः उक्तवान्, "उपायस्तावत् चिन्तनीयः।"

1. अवबोधनम्। (4 तः 3) 3
- क. उचितं पर्यायं चित्वा वाक्यं पुनर्लिखत। 1
1. एकस्मिन् दिने पाशः योजितः। (क्षेत्रपतिना / जम्बूकेन)
2. फलितः मे। (कार्यभागः/मनोरथः)
- ख. पूर्णवाक्येन उत्तरं लिखत। 1
- क्षुद्रबुद्धिः कुत्र निभृतं स्थितः?
- ग. वाक्यं पुनर्लिखित्वा सत्यम् / असत्यम् इति लिखत। 1
- क्षेत्रम् आगतः शृगालः पाशैर्बद्धः।
- घ. एषः गद्यांशः कस्मात् पाठात् उद्धृतः? 1

2. शब्दज्ञानम्। (3 तः 2) 2
- क. लकारं लिखत ।
इदानीं प्रभूतं भोजनं प्राप्स्यामि । 1
- ख. सन्धिविग्रहं कुरुत । 1
वनेऽस्मिन् = + ।
- ग. प्रश्न-निर्माणं कुरुत । 1
प्रदोषकाले मृगमन्विष्यन् काकः तत्रोपस्थितः ।

3. पृथक्करणम्। 2
- क्रमेण योजयत ।
1. क्षेत्रपतिना पाशयोजनम् ।
 2. शृगालेन मृगाय सस्यपूर्णक्षेत्रस्य दर्शनम् ।
 3. मृगस्य पाशबन्धनम् ।
 4. मृगस्य प्रत्यहं क्षेत्रं गमनम् ।

- आ. गद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टाः कृतीः कुरुत । 7

एकस्मिन् दिने आचार्यः शिष्यगणेन सह गङ्गास्नानार्थम् अगच्छत्। तदा मार्गे कोऽपि दरिद्रः मलिनकायः, जीर्णवस्त्रधारी मनुष्यः तस्य पुरतः आगच्छत्। तं दृष्ट्वा शिष्याः तम्, 'अपसर, अपसर' इति उच्चैः अवदन्।

सः मनुष्यः अपृच्छत्- "अपसर, अपसर इति कं वदसि? शरीरं वा आत्मानं वा? आत्मा तु परमेश्वरस्य अंशः अतः सर्वेषां समानः एव। तथा च सर्वेषां शरीराणि पञ्चमहाभूतात्मकानि। तर्हि कथं तव शरीरं मम शरीराद् भिन्नम्, अहं च त्वद् भिन्नः?" वेदान्ततत्त्वस्य सारं तस्य मुखात् श्रुत्वा आचार्यः तं प्रणनाम। ज्ञानं तु कस्मादपि ग्राह्यम्। यस्माद् ज्ञानं लभते स गुरुरेव इति विचारेण आचार्यः तत्रैव 'मनीषापञ्चकम्' इति स्तोत्रं रचितवान्।

एवम् आसेतुहिमाचलं पर्यटन् अद्वैत-सिद्धान्तस्य प्रचारम् अकरोत् सः।

अष्टवर्षे चतुर्वेदी द्वादशे सर्वशास्त्रवित्।

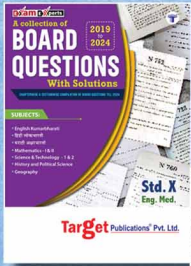
षोडशे कृतवान् भाष्यं द्वात्रिंशे मुनिरभ्यगात्।।

1. अवबोधनम्। (4 तः 3) 3
- क. उचितं कारणं चित्वा वाक्यं पुनर्लिखत । 1
शङ्करः मलिनकायं मनुष्यं प्रणनाम यतः ।
1. मलिनकायः मनुष्यः शङ्करं सङ्कटात् अरक्षत्।
2. सः मलिनकायः मनुष्यः वेदान्तस्य सारं जानाति स्म।
- ख. कः कं वदति? 1
'अपसर, अपसर' इति कं वदसि?
- ग. वाक्यं पुनर्लिखित्वा सत्यम्/असत्यम् इति लिखत । 1
यस्मात् ज्ञानं लभते सः गुरुः।
- घ. अमरकोषात् शब्दं योजयित्वा वाक्यं पुनर्लिखत । 1
मार्गे कोऽपि मनुष्यः तस्य पुरतः आगच्छत्।

2. शब्दज्ञानम्। (3 तः 2) 2
- क. सन्धिविग्रहं कुरुत । 1
पूर्वपदं / उत्तरपदं च लिखत।
1. तत्रैव = + एव ।
2. कस्मादपि = कस्मात् + ।

SSC Champions Ki A-Z Tayyari Ke Liye

SAMPLE
CHAPTER

A Collection of Board Questions with Solutions

Chapter-wise, topic-wise and year-wise SSC Board questions that will help you *crack the board code*

- All subjects
- Exam-oriented solutions

SSC 54 Question Papers and Activity Sheets with Solutions

Train for the D-Day with this kit of mock tests designed just like the SSC Board papers

- Practice papers
- Solved past papers
- Solutions

SAMPLE
CHAPTER

SAMPLE
CHAPTER

ProLingo Series (Grammar and Writing Skills)

Your best bet to lock 40 out of 80 marks in English, Hindi and Marathi

- Textbook and practice exercises
- Explanations
- Answers
- Past Board questions
- Examples

Important Question Bank (IQB)

Your superhero for stress-free last minute exam preparation

- Most important questions
- Exam-ready answers
- Solved previous board papers
- Time management tools

SAMPLE
CHAPTER

Visit Our Website

Target Publications® Pvt. Ltd.
Transforming lives through learning

Address:
B2, 9th Floor, Ashar, Road No. 16/Z,
Wagle Industrial Estate, Thane (W)- 400604

Tel: 88799 39712 / 13 / 14 / 15

Website: www.targetpublications.org

Email: mail@targetpublications.org

VISIT OUR STORE

TARGET AMAZON
STORE

TARGET FLIPKART
STORE